

מ"י 39479/07/17 - ס.א.ח. נגד משטרת ישראל - תחנת רהט

בית משפט השלום בבאר שבע

מ"י 39479-07-17 מדינת ישראל נ' א.ח. (עציר)

בפני כב' השופט איתי ברסלר-גונן, סגן נשיאה
מבקש
ס.א.ח.

ע"י ב"כ עו"ד אדגר קריסטל

נגד

משיבה

משטרת ישראל - תחנת רהט ע"י ב"כ עו"ד דנה רם

החלטה

1. בפניי בקשה לפיצוי בגין מעצר שווא, בהתאם להוראות סעיף 38(א) בחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), תשנ"ו - 1996 [להלן: "**חוק המעצרים**"]. הבקשה הוגשה על ידי המבקש בתיק המעצר וכנלוות לתיק המעצר.

רקע הדברים והמעצר

2. ביום 26.6.2017 התלוננה גרושתו של המבקש בתחנת משטרת רהט על כך שהוא מטריד אותה טלפונית ומאיים להפיץ עליה שמועות אם לא תחזור אליו. המבקש הגיע לתחנת משטרת רהט על פי הזמנה, עוכב לחקירה (ביום 27.6.2017) נחקר על החשד כלפיו והכחיש. בוצע עימות בין השניים שבמהלכו כל אחד מהשניים אחז בגרסתו ולאחר מכן שוחרר המשיב בערובה על ידי הקצין המוסמך כשנאסר עליו ליצור קשר עם המתלוננת למשך 30 ימים.

3. ביום 16.7.2017 (יום ראשון בשבוע) הגיעה שוב המתלוננת לתחנת משטרת רהט וטענה כי יומיים קודם לכן קיבלה הודעות בתוכנת ה"ווטסאפ" והיא חושדת שהן מהמבקש, וכי יפיץ וידאו חושפני שלה. לטענתה שבוע קודם התקשר אליה שוב וביקש שתחזור אליו.

בנוסף, ובתלונה נוספת מיום 17.7.2017 התלוננה המתלוננת על כך שהמבקש איים על בנה (מנישואין קודמים) בטלפון, וזאת לאחר שמסרה את התלונה האחרונה (יום קודם). עולה מתיק החקירה כי בשיחת הטלפון מיום 17.7.2017 נשמע המבקש אומר לגרושה האחר של המתלוננת כי: "**יש תלונה נגדי במשטרה, אם זה מהבחורה שכל אחד יעשה חשבון נפש**" וכאשר אותו גרוש ענה "**אתה מאיים**" השיב לו המבקש "**אם יש תלונה ואם זה מאצלכם כל אחד ישלם מחיר כבד**".

המשיב נעצר ביום 17.7.2017. הוא הבהיר בחקירתו שלא הפר את תנאי השחרור בערובה ולא יצר כל קשר עם המתלוננת. הוא הכחיש קשר גם להודעות ה"ווטסאפ" שנשלחו לטלפון של המתלוננת ממספרים לא מזוהים. באשר לאיומים כלפי בנה של המתלוננת (מנישואין אחרים) הוא אישר שהתקשר לבנה ואמר לאביו (שענה לטלפון) שאם מקור תלונת השווא היא מהם - הם ישאו בתוצאות ועליהם לעשות חשבון נפש והסביר שכוונתו לעשות משפט

בדואי.

גם במקרה זה נערך עימות בין השניים ושוב הכחיש המבקש את הטענות כלפיו וטען שמקור הודעות הווסטאפ אינו ממנו.

4. בעקבות כך, הורה הקצין הממונה לעצור את המשיב בהתאם לסמכותו לפי סעיף 27 בחוק המעצרים והוא הובא למחרת לבית המשפט ביחד עם בקשה למעצרו לתקופה של 5 ימים.

5. בדיון הקצר קבע בית המשפט [חברי כב' השופט צ. פורר] כי -

"די מעין בתלונה שסומנה מב/2 כי לא היה שום מקום להורות על מעצרו כבר בתחנה וניתן היה לסיים את פעולות החקירה קודם לכן. בוודאי ובוודאי שלא הייתה כל הצדקה להביא את המשיב בפני ביהמ"ש. מדובר בתיק שבו החשד הוא כי המשיב התקשר למתלוננת ועל פי טענתה איים שישים תמונות בפייסבוק.

בנסיבות העניין, אינני רואה כל מקום להיעתר לבקשה ועל כן הבקשה נדחית והמשיב ישוחרר לאלתר."

6. כבר ביום 30.7.2017 הוגשה הבקשה דנן ובמסגרתה טען המבקש לפיצוי בשל מעצר שווא.

אציין כבר כעת כי כשם שטענת ההגנה היתה ש"אצבע הקצין היתה קלה" כך גם **הבקשה הוגשה מהר מדי, בטרם נסגר ההליך והסתיימה החקירה**, ובניגוד להלכת בית המשפט העליון, כפי שנקבע ברע"פ 2707/17 **פלוני נ' מדינת ישראל (6.7.2017)**].

כך או כך, נטען בבקשה כי מעצר המבקש על ידי הקצין היה "מעצר שווא" וכי בנקל היה אפשר לבצע את פעולות החקירה שהתבקשו גם ללא מעצרו של המבקש ובכל מקרה לסיים עוד בטרם הובא לבית המשפט. נטען כי מדובר היה במעצר מיותר וכי אותו קצין ממונה כבר זכה לביקורת על ידי בית המשפט במסגרת מ"י 9860-07-17.

לטענת המבקש, באמירותיו של כב' השופט פורר יש כדי להצדיק את הפיצוי ובכל מקרה מתקיימות העילות האחרות בקבועות בחוק והמצדיקות פיצוי והן בעצם הבקשה המופרזת לתקופת מעצר ארוכה ללא צורך, והעובדה שהיה ידוע שאין זו הפעם הראשונה שמוגשת תלונה שאין בה ממש, כאשר המבקש הוא שלא רצה בקשר עם המתלוננת.

7. בתגובתה הראשונה של המשיבה (שהוגשה באיחור) נטען כי יש לסלק את הבקשה על הסף כיוון שתיק החקירה טרם נסגר. עם זאת, הדיון עצמו בבקשה התקיים ביום 22.11.2017 לאחר שתיק החקירה נסגר "מחוסר ראיות".

במהלך הדיון התברר כי **הפעולות אותן ביקשה היחידה החוקרת לבצע במסגרת הדו"ח הסודי שהוגש לבית המשפט - לא בוצעו**. כך למשל לא בוצעו חקירות, לא בוצעו עימותים וכי נעשה ניסיון להתחקות אחר בעליו של הטלפון הנייד ממנו יצאו הודעות ה"ווסטאפ" למתלוננת אך ללא הצלחה.

לטענת המשיבה, עילת המעצר היתה חשש לשיבוש ומסוכנות וזאת בהתבסס על עברו של המבקש והתלונה שהתווספה לתלונה הראשונה. נטען בהקשר זה כי החלטת הקצין הממונה היתה סבירה בנסיבות בהן מדובר בסכסוך בין בני זוג גרושים, כאשר למבקש עבר פלילי הכולל גם עבירות אלמ"ב והוא ריצה בעברו עונשי מאסר.

לטענת ב"כ המשיבה, העובדה שבית המשפט ראה לנכון לדחות את הבקשה אין משמעותה זכות לפיצוי וכי "הכניסה בנעלי הקצין הממונה" צריכה להיעשות בתנאים בהן היה בעת שקיבל את החלטתו.

באשר לחלופה השניה שבסעיף 38(א) בחוק המעצרים, הפנתה ב"כ המשיבה לפסיקה וטענה שאין בהן כדי להצדיק פיצוי.

8. במהלך הדיון בבית המשפט (בבקשה דנן) ב"כ המבקש הוסיף כי אמנם בית המשפט אינו כבול היום להחלטת שופט המעצרים ולא מונחה על ידי אותה החלטה אולם בהחלט ניתן לצאת ממנה בבחינת נקודת מוצא. לטענת ב"כ המבקש, מכשיר הפיצוי הוא המכשיר הנכון כדי "לחנך" את קצין המשטרה שלא תהיה ידו קלה בהחלטת המעצר.

לטענה זו השיבה ב"כ המשיבה כי תכלית ההליך אינה "לחנך" את קצין המשטרה.

הדיון

9. למעשה, אין מחלוקת על העובדות כפי שהובאו לעיל ואף אין מחלוקת שלא הוגש בסופו של דבר כתב אישום כנגד המבקש וכי תיק החקירה נסגר בנימוק של "חוסר ראיות".

10. סעיף 38 בחוק המעצרים קובע כי -

38. (א) נעצר אדם ושחרר בלא שהוגש נגדו כתב אישום, ומצא בית המשפט שלא היה יסוד למעצר, או שראה נסיבות אחרות המצדיקות פיצוי האדם, רשאי הוא לצוות כי אוצר המדינה ישלם לו פיצוי על מעצרו והוצאות הגנתו בסכום שיקבע בית המשפט.

(ב) נעצר אדם ושחרר, ומצא בית המשפט שהמעצר היה עקב תלונת סרק שהוגשה שלא בתום לב, רשאי בית המשפט לחייב את המתלונן, לאחר שנתן לו הזדמנות לטעון טענותיו לענין זה, לשלם, למי שנעצר, פיצוי על מעצרו והוצאות הגנתו, בסכום שיקבע בית המשפט.

(ג) שר המשפטים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי להתקין תקנות -

(1) לענין ההליכים בבקשה לפיצוי לפי סעיף זה, בין לפני פניה לבית המשפט ובין בבית המשפט;

(2) לקבוע סכומים מרביים לפיצוי לפי סעיף קטן (א).

(ד) החלטת בית משפט לפי סעיף זה ניתנת לערעור כפסק דין בפלילים.

בעניינינו, תביעת הפיצויים מבוססת על סעיף 38(א) בחוק המעצרים, והיא מכוונת כלפי התנהלות רשויות החקירה (ולא כלפי מתלוננת).

11. המחלוקת בין הצדדים נסבה סביב קיומן של עילות התביעה - האם היה יסוד למעצר או שהתקיימו נסיבות אחרות המצדיקות פיצוי.

בחינת העילה הראשונה - "קיומו של יסוד למעצר"

12. באשר לעילה הראשונה, "שלא היה יסוד למעצר", הרי שהדעה הרווחת בפסיקה היא שאת הביטוי "יסוד למעצר" יש לפרש בהקבלה לביטוי "יסוד לאשמה" שבסעיף 80 בחוק העונשין, תשל"ז - 1977 [להלן "חוק העונשין"]. רעיון זה קושר את הולדתו של סעיף 38(א) בחוק המעצרים לאחר קיומו של סעיף 80 בחוק העונשין, כהוראה שנועדה להיות בצלמה של ההוראה המוקדמת [השוו ע"פ 4466/98 **דבש נ' מדינת ישראל**,

פ"ד נו(3) 73, 86 (2002).

כפי שהבעתי דעתי בתיק מ"י 12543-01-15 **מדינת ישראל נ' אבוצעלוק ואח'** (6.12.2015) ובתיק מ"י 25956-04-15 **מדינת ישראל נ' קיעאן** (24.12.2015), את הביטוי "לא היה יסוד למעצר" יש לבחון בשני מישורים:

במישור הראשון - הראייתי - מול אותו תובע הבוחן ראייתית את תיק החקירה ונדרש להחלטה האם להגיש כתב אישום, עומד בהקשר שלנו הקצין הממונה המורה על מעצרו של אדם ונדרש אף הוא לבסס את החלטתו - לקפח חירותו של החשוד - על בסיס הראיות שבפניו בעת החלטתו. מובן הוא כי הרף הראייתי הנדרש אינו כזה שיהיה בו כדי לבסס הרשעה אלא נדרש "חשד סביר" או "יסוד סביר לחשד" כאמור בסעיפים 23 ו-13 בחוק המעצרים.

ובמישור השני - מישור העילה: בשונה מהדרישה הראייתית הבלבדית שבסעיף 80 בחוק העונשין, מגלם בתוכו הביטוי "יסוד למעצר" גם את **קיומה של עילת מעצר**.

במילים אחרות: בחינת שיקול דעתו של הקצין הממונה תהיה לא רק בהקשר הראייתי של חומר החקירה שהיה מונח בפניו, אלא לא לפחות מכך - האם התקיימה עילת מעצר.

ועוד נזכיר ונדגיש שיש להיזהר מפני "חוכמה שבדיעבד" [ע"א 5604/94 **חמד נ' מדינת ישראל**, פ"ד נח(2) 498 (2004)], ונקבע כי הבחינה היא בחינה מנהלית של שיקול הדעת של הקצין הממונה שהורה על המעצר ובשים לב לראיות שהיו בפניו בעת החלטתו (ראיות קבילות ושאינן קבילות, לרבות מידע מודיעיני). גם אם לאחר מכן הופרכו חלק מאותן ראיות, או שנמצא כי מתלונן כלשהו שיקר - עדיין, בבחינה מנהלית של שיקול הדעת של הקצין הממונה בעת ההחלטה על המעצר לא ימצא דופי, אם אכן היו אז ראיות המקימות חשד סביר לביצוע עבירה ואם היתה עילה למעצר. ועוד יובהר כי חוסר הסבירות שבפעולת הקצין הממונה או מי שעצר את החשוד צריך להיות משמעותי כדי שבית המשפט יקבע כי הדבר מצדיק פיצוי [רע"פ 4121/09 **רותם שגיא נ' מדינת ישראל** (2.3.2011)].

ועוד: חוכמה זו שבדיעבד אינה ראויה גם במקרה האחר: המשיבה לא תוכל לטעון שהתגלו מאוחר יותר ראיות שהצדיקו מלכתחילה מעצר החשוד, גם אם לא היו מלכתחילה ראיות. ומנגד, גם המבקש לא יוכל ליהנות מחוכמה שבדיעבד לאחר ששוחרר בבית המשפט, אף אם נדחתה הבקשה על הסף.

בהקשר זה אדגיש כי העובדה שבית המשפט בראייתו שלו סבר כי אין מקום להמשיך מעצרו של החשוד, אין המשמעות מניה וביה שלא היה יסוד למעצר.

בבחנו תביעה לפיצוי לפי סעיף 38 בחוק המעצרים, בהקשר של העילה הראשונה, על בית המשפט להיכנס לנעליו של הקצין הממונה ולבחון את חומר הראיות שהיה פרוס בפניו בבואו להחליט בדבר קיומו של חשד סביר באופן שגם מקים עילת המעצר, וזאת מבלי להביא בחשבון אפילו ראיות נוספות שנגבו בסמוך לדיון ולא היו לנגד עיני הקצין הממונה עת שגיבש החלטתו בדבר מעצרו של החשוד [ראו:ע"פ (ח') 38219-07-15 **מדינת ישראל נ' עאדל חג'אזי** (19.11.2015); להלן: "**עניין חג'אזי**"]. **כל עוד בית המשפט לא יקבע שההחלטה לא היתה סבירה באופן משמעותי [שלא היה כל חשד סביר או שלא היתה כל עילת מעצר] - על בית המשפט לדחות את התביעה לפי העילה הראשונה.**

13. במקרה שלפנינו, ולאחר שעיינתי בתיק החקירה, לא שוכנעתי שהחלטתו של הקצין הממונה היתה בלתי סבירה באופן משמעותי בנסיבות העניין:

אדגיש, כי אף אני סבור שגם החלטה לשחרר את המבקש (בערובה או שלא בערובה) היתה סבירה באותה מידה לפחות; לכך ככל הנראה כיוון בית המשפט בהחלטת השחרור.

אלא שכאשר עומדת בפני הקצין הממונה תלונה של אשה שכברה התלוננה קודם והמבקש שוחרר בערובה, וכעת

יש חשד שהטרידה שוב תוך הפרה של תנאי השחרור בערובה, שאז לא בלתי סביר בעיניי שהקצין הממונה יסבור שיש חשש להמשך האיומים. העובדה שהמבקש התקשר לטלפון של בנה של המבקשת ואמר את שאמר, מחייבת בדיקה שמא כוונתו היתה לאיים, להדיח, או לעמוד על זכויותיו. בהקשר זה, המבקש אישר שהתקשר ואף אמר את הדברים.

ודוק: ככל שמדובר בתלונת שווא ובעלילה שהעלילה המתלוננת על המבקש, בהחלט יתכן שקמה עילה לפיצוי, בין אם לפי סעיף 38(ב) בחוק המעצרים ובין אם בתביעה נזיקית בגין עוולת הנגישה [סעיף 60 בפקודת הנזיקין]. ואולם, בשלב הראשוני קשה לדרוש מהקצין הממונה להגיע למסקנה ברורה שמדובר בעלילה שווא.

על פניו, כשיש חשש שהמבקש עומד מאחורי התכתובות בתוכנת ה"ווטסאפ" שנשלחו למתלוננת, הרי שמדובר היה בהפרת הוראה חוקית ולמעשה בהפרת תנאי שחרור בערובה וההחלטה להורות על מעצרו של המבקש אינה בלתי סבירה.

עילת התביעה השניה - "נסיבות אחרות המצדיקות פיצוי"

14. עילה נוספת זו היא "עילת סל". מדובר בעילה עמומה, שהיא שוירית במהותה, ונועדה להרחיב את שיקול הדעת של בית המשפט [השוו ע"פ 7826/96 רייש נ' מדינת ישראל [פ"ד נא(1) 481 (1997)], וכן ע"פ 4466/98 דבש נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(3), 73 (2002)].

15. בפסה"ד בעניין דבש הנ"ל סקר כב' השופט חשין את התפתחות סעיף סל זה, בהקשר של פיצוי לפי סעיף 80 בחוק העונשין [למי שזוכה במשפט או האישום כלפיו בוטל], וחילק את הקטגוריות לבחינה לנסיבות הקשורות להליכי המשפט, נסיבות שעניינן אופי הזיכוי ונסיבות אישיות החיצוניות להליך המשפט.

קטגוריות אלו ניתן לעשות בהן שימוש, בשינויים המתחייבים, גם בהקשר של תביעת פיצויים לפי סעיף 38 בחוק המעצרים.

קטגוריה ראשונה נוגעת להליכי החקירה עצמם ובמסגרתה נבחנת התנהלות רשויות החקירה והתנהלותו של החשוד. הבחינה תהיה ביחס לפעילות הבלתי תקינה של רשות החקירה, כגון התעלמות מטענת אליבי, התנכלות לחשוד, מעורבות של שיקולים פסולים בהליך המעצר או אף העיכוב. במקביל, יבחן בית המשפט גם את התנהלותו של החשוד עצמו ואת השפעתו על יעילות החקירה. כך למשל נקבע בע"פ 700/00 טוויל נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(4) 450 (2002):

"התנהגותו של נאשם במהלך חקירה במשטרה או במהלך משפטו, אף היא נכללת במכלול השיקולים שיובאו לעניין החזר הוצאות ותשלום פיצויים. אדם המבקש להקים לעצמו זכות לפיצוי או לשיפוי, צריך להראות, בין היתר, כי התנהגותו שלו לא גרמה למצב שנקלע אליו בחקירתו או במשפטו ולא תרמה לו."

ראו גם רע"פ 960/99 מקמילן נ' מדינת ישראל, פ"ד נג(4) 294 (1999):

"הוצאות או פיצויים עשויים להישלל מנאשמים... שנמנעו מלמסור בעוד מועד, או מלמסור בכלל, את גרסתם או ראיות שהיו בידיהם לחפותם."

קטגוריה נוספת עניינה אופן ניהול ההליך והפרוצדורה שנקטה. כך למשל מקום שבו השתתה המשטרה להביא את החשוד לדין בבית המשפט, או כאשר השתתה בשחרורו, או כאשר למשל לא הציגה לבית המשפט את מלוא הראיות. בהקשר זה יתכן מצב שבו הקצין הממונה נמנע מלבחון את הראיות שהיו בתיק בעת החלטתו,

לרבות החלטה של האחראי על החקירה לבקש הארכת מעצר נוספת. קטגוריה זו היא הרחבה מבין הקטגוריות, ועל אף הריסון הנדרש מבית המשפט והזהירות מפני "בחינה בדיעבד", עדיין אין תחליף גם לשכל הישר בבחינת קטגוריה זו.

הקטגוריה השלישית עניינה **אופן סיום מעצרו של החשוד**: בהקשר זה תהיה נפקות לשאלה האם החשוד שוחרר על ידי בית המשפט כשנמצא דופי של ממש בפעולת המשטרה, האם החשוד שוחרר כבר בתחנת המשטרה על ידי קצין מוסמך שהחליט להפעיל סמכותו תוך קיום ביקורת עצמית. יש לבחון גם את משך המעצר, כגורם עצמאי שיש בו כדי לפגוע (בעצם קיומו) בתחושת הצדק.

בחינת הפיצוי, חייבת לצאת מנקודת מוצא שמעבר לחישוב משך שלילת הזכות לחירות, יש לתת ביטוי לעצם המעצר, כפי שנפסק בעבר על ידי כב' השופט מ. אלון בבג"צ 5304/92 פר"ח 1992 **סיוע לנפגעי חוקים ותקנות למען ישראל אחרת - עמותתהנ' שר המשפטים**, פ"ד מז(4), 715 (1993):

"כליאתו של אדם מאחורי סורג ובריוח, ללא הסמכה מפורשת בחוק, ולו לדקה אחת, דינה כדין שלילת חירות לשעה אחת, ל-72 שעות, ולכל תקופה שהיא. אין מידה ואין שיעור לערכה ולאורכה של חירות האדם."

16. בנסיבותינו, מצאתי כי קיימת הצדקה לפיצוי בשל הדרך בה המשיכה היחידה החוקרת בחקירתה את התלונה, דרך שאין נכונה ממנה כדי להגדיר את המעצר כ"מעצר שווא".

אסביר:

"לשוא" - הכוונה לחינם, סתם, ללא צורך.

מעצר שווא עניינו שהמעצר היה לחינם, ללא צורך. יכול הדבר להיות בשל שלא היה כל צורך במעצר, ויכול בשל שהיה לחינם, ללא תכלית למעצר או בלא שנוצל המעצר לתכליתו.

כך למשל, כאשר עילת המעצר היא חשש לשיבוש של פעולות חקירה מסויימות, ואלו לא מבוצעות לאחר מכן, יש לומר כי המעצר היה לשווא - שהרי לא מילא אחר תכליתו.

המעצר אינו סנקציה עונשית, הוא נועד לתכלית מסויימת. כך הורה לנו חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו - שאין פוגעים בחירותו של אדם אלא על פי חוק, לתכלית ראויה ובמידה שאינה עולה על הנדרש [שילוב סעיפים 5 ו-8 בחוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו]. במילים אחרות: הוראת המעצר נועדה להגשים תכלית מבין אלו המנויות בסעיף 13 בחוק המעצרים. כאשר תכלית זו לא קיימת או שלא נעשה בה שימוש, הרי לכך ייקרא מעצר שווא.

יתרה מכך: מעצר שווא בהקשר של סעיף 38(א) בחוק המעצרים מתבונן גם בתחושותיו הסובייקטיביות של החשוד. אדם שנעצר, גם אם לתחושתו סבור כי נעצר בשל תלונת שווא, חייב להניח כי בדיקת התלונה תיעשה ברצינות ומתוך אחריותה של היחידה החוקרת לבדוק גם את גרסתו ולאסוף גם ראיות מזכות. שהרי גם זו תכליתה של החקירה - לזכות את החשוד ולנקות מכל חשד, כאשר נכון הדבר לעשות [לעניין תכלית זו של החקירה ראו למשל ע"פ 2697/14 **ניסים דוד חדאד נ' מדינת ישראל** (6.9.2016); ע"פ 846/10 **סאלח בדוי נ' מדינת ישראל** (14.7.2014); ע"פ 721/80 **שלמה תורג'מן נ' מדינת ישראל**, פ"ד לה(2) 472, 466 (1981)].

אם לאחר המעצר לא עושה היחידה החוקרת שימוש בסמכויות החקירה, נותר החשוד בתחושה שמעצרו היה לשווא, ללא תכלית וללא תוחלת. ולכן ייקרא - מעצר לשווא.

17. במקרה שלפנינו, הורה הקצין הממונה על מעצרו של המבקש, בין היתר לשם מניעת שיבוש הליכי חקירה ובשל חשש לסיכון בטחונו של אדם. אלו הן שתי עילות המעצר שפורטו בהחלטת הקצין הממונה. ומה ביקש הקצין הממונה להמשיך החקירה? פעולות אלו פורטו בדו"ח הסודי שהוגש לבית המשפט [מב/1 מיום

18.7.2017] ומשעלו במהלך הדיון ניתן לפרטן היום: לגבות עדויות של שנים, לערוך שלושה עימותים ולבצע מחקרי תקשורת.

ואולם, נמצא כי לא בוצעו עימותים, לא נחקרו אלו שהקצין הממונה סבר שיש לחקור ומחקרי התקשורת בוצעו באופן חלקי.

תחושתו של מי שנעצר עלולה להיות שלא רק שמעצרו היה בשל תלונה כוזבת, אלא גם בשל שטענותיו כלל לא נבדקו.

ויודגש: אין המשמעות היא שהתלונה היתה כוזבת. בוודאי שבית המשפט לא קובע זאת ובהחלט אין לשלול שהיתה מוצדקת.

אולם ההחלטה להפסיק לחקור פועלת בשני מישורים: אם היתה תלונת אמת - מדוע הופסקה החקירה? מדוע לא נעשה ניסיון להמשיכה לשם הגנת המתלוננת? שהרי יש בכך כדי לפגוע במתלוננת. ואם היתה תלונת שווא - מדוע לא המשיכה החקירה שאז היה בה כדי לקבוע גם היעדר אשמה מצדו של המבקש [ולא רק חוסר ראיות].

כך או כך, ההחלטה שלא להמשיך לחקור על אף החלטת הקצין הממונה להורות על מעצרו של המבקש, בנסיבות תיק זה, מהווה לטעמי "נסיבה אחרת" המצדיקה פיצוי, נוכח שהיא מגדירה כשלעצמה את המעצר ככזה שהיה לחינם, ללא תוחלת ולמעשה - לשווא.

הנה כי כן, **בית המשפט ימנע לשים עצמו בנעלי הקצין הממונה ויזהר בהחלפת שיקול הדעת. עם זאת, ככל שיתברר כי המעצר לא נוצל כדבעי, הרי שמשמעו שיכול שהיה לשווא. ההחלטה לעצור חייבת להיות מתוך זהירות מתבקשת של הקצין הממונה ותוך הבטחה מובנית לחשוד כי המעצר אכן ינוצל כדבעי ובאופן יעיל גם כדי לבחון גרסתו וטענותיו.**

ויודגש: כשדחה בית המשפט את בקשת היחידה החוקרת להורות על המשך המעצר, הוא לא הורה להפסיק את החקירה. אילו היה ניסיון לבצע את פעולות החקירה שנדרשו והוא לא צלח בשל שיבוש, דינו, אלא שלא נעשה במקרה שלפנינו אפילו ניסיון שכזה ומכאן התחושה שבהעדר מעצר אין עניין להמשיך לחקור בתיק.

סוף דבר:

18. לא מצאתי כי התקיימה עילת הפיצוי הראשונה, שלפיה "לא היה יסוד למעצר".

עם זאת, ואולי דווקא בשל כך, נוכח שהחקירה הופסקה על ידי היחידה החוקרת ולא מיצתה את עצמה אף לבדיקת גרסת המבקש עצמו, נותרה תחושה שהמעצר היה לשווא ונסיבות מיוחדות אלו הן אשר מצדיקות במקרה שלפנינו פיצוי.

19. תקנות סדר הדין (פיצויים בשל מעצר או מאסר), תשמ"ב - 1982 [להלן: "**תקנות הפיצויים**"] מתייחסות גם לסעיף 38 בחוק המעצרים, הגם שנחקק לאחר מכן, וזאת כיוון שסעיף זה החליף את סעיף 32 בחוק סדר הדין הפלילי, שעסק באותו עניין קודם לחוק המעצרים.

תקנה 8(א) בתקנות הפיצויים קובעת את שיעור הפיצוי המרבי בגין יום המעצר או המאסר כחלק ה- 25 של השכר הממוצע במשק [כיום כ- 400 ₪], ובמקרה שלפנינו לא נטען שיש לקבוע פיצוי מעבר לתקנות הפיצויים, והצדדים גם לא הרחיבו בעניין.

20. אציין כי במצב הרגיל אני סבור שיש לשקול גם תשלום לסנגוריה הציבורית בשיעור שכה"ט שנשאה בו

הסנגוריה הציבורית. כך נעשה במקרה קודם.

ואולם, ונוכח שהוגשה בקשה מהירה מידי, בניגוד להלכת בית המשפט העליון, עוד טרם הסתיים הבירור בתיק, לא מצאתי שנכון לעשות כן.

21. משכך, אני מורה למשיבה לפצות את המבקש בסך של 400 ₪. פיצוי זה ישולם ישירות בתוך 45 יום.

זכות ערעור בתוך 45 יום לבית המשפט המחוזי

המזכירות תשלח העתק ההחלטה לצדדים ותודיע עצם קיומה לבאי-כוחם טלפונית.

ניתנה היום, י"ד שבט תשע"ח, 30 ינואר 2018, בהעדר הצדדים.